

Ових дана навршава се осамдесет и једна година од завршетка Стаљинградске битке - једне од највећих и најкрвавијих битака у историји ратовања.

Крај битке, победу совјетских јединица и кпитулацију осме армије немачког Вермахта са њеним командатом фелдмаршалом Фридрихом фон Паулусом на челу, означен је 2. фебруара 1943 године у 18 часова по локалном времену почасном паљбом из артиљеријских оруђа са обала Волге.

О победи совјетске армије у Стаљинградској битци која је трајала 200 дана сазнао је цео свет. Она је плаћена огромном ценом; живот је изгубило 480.000 совјетских бораца који нису дозволили непријатељу да пређе Волгу, а рањено је преко пола милиона бораца. Град, који је бројао неколико стотина хиљада житеља, разрушен је готово до темеља. Његово цивилно становништво је великим делом евакуисано, али су жртве међу њима такође велике.

Годишница стаљинградске битке - догађај који је преломио ток Другог светског рата

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

Годишница стаљинградске битке - догађај који је преломио ток Другог светског рата

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

Годишница стаљинградске битке - догађај који је преломио ток Другог светског рата

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

Годишница стаљинградске битке - догађај који је преломио ток Другог светског рата

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

Лешеве погинулих немачких војника

Годишница стаљинградске битке - догађај који је преломио ток Другог светског рата

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

Нацист Сталинградској цркви ослобођен 1943

Танк Т-34 са војницима на путу ка Стаљинграду, 1943

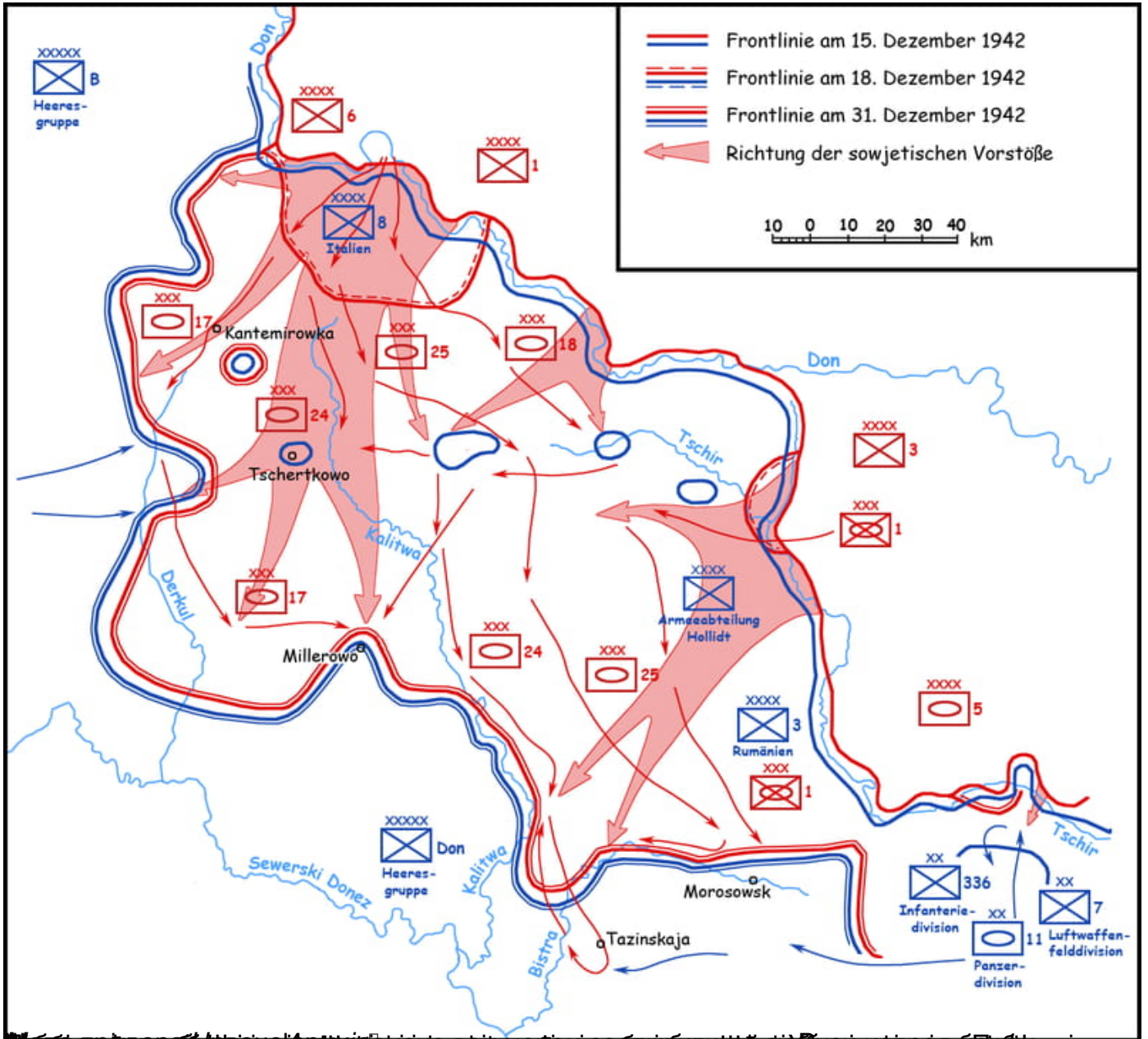
Годишница стаљинградске битке - догађај који је преломио ток Другог светског рата

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

Годишница стаљинградске битке - догађај који је преломио ток Другог светског рата

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

Годишница стаљинградске битке - догађај који је преломио ток Другог светског рата

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

Генерал потпуковник Михаил Степанович Шумилов и фелдмаршал Фридрих фон Паулус

Паулус је висок, мало погурен у униформи. Лице упало. Очи усађене дубоко. Почињем разговор уз помоћ преводиоца.

Шумилов: *Молим вас да покажете ваше исправе.*

Паулус: *Ја имам војничку књижицу.*

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

Шумилов: *А имате ли потврду о томе да сте ви, господине генерал-пуковниче, унапређени у чин фелдмаршала?*

Паулус: *Такву потврду немам.*

Шумилов: *А да ли сте примили телеграм о томе?*

Паулус: *Добио сам преко радија фиреров указ.*

Шумилов: *Могу ли о томе да обавестим моју Врховну команду?*

Паулус: *Господин Шмит, начелник штаба, може потврдити. (Шмит устаје и потврђује).*

Шумилов: *Ко је заједно са вама заробљен?*

Паулус: *Заједно са мном су начелник штаба генерал-лајтнант Шмит и пуковник штаба шесте армије Адам.*

Шумилов: *Ко још?*

Паулус: *Имена осталих предао сам парламентарцима.*

Шумилов: *Вас су заробиле јединице наше 64. армије које су се тукле са вама почев од Дона па све до краја - код Стаљинграда. Гарантујем вам живот, безбедност, униформу и одликовање... Господине фелдмаршале, молим вас да ми одговорите: из ког разлога није прихваћен ултиматум генерал-пуковника Рокосовског, команданта Донског фронта,*

кад вам је било понуђено да положите оружје?

Паулус: *Руски генерал би поступио исто као и ја. Ја сам имао наређење да се борим и био сам дужан да га извршавам.*

Шумилов: *Каквим сте се мотивима за полагање оружја сада руководили?*

Паулус: *Ми нисмо положили оружје, ми смо издахнули, више нисмо у стању да се боримо. Када су се ваше трупе уклониле и приближиле се остацима наше војске, нисмо више имали муниције, нисмо имали чиме да се бранимо. И због тога је борба била прекинута.*

Шумилов: *Да ли сте издали наређење јужној групи да положи оружје?*

Паулус: *Такво наређење нисам издао.*

Ласкин: *Такво наређење у нашем присуству издао је генерал-мајор Роске.*

Шумилов: *А јесте ли ви потписали наређење о полагању оружја?*

Паулус: *Нисам. Роске је то учинио самостално. Ја нисам командант северне и јужне групе. Те јединице нису у мојој надлежности. Господин Роске је донео одлуку да се положи оружје.*

Шумилов: *Јесте ли северној групи наредили да положи оружје?*

Паулус: *Нисам.*

Шумилов: *Онда молим да издате такво наређење.*

Паулус: *Ја немам право да издам такво наређење.*

Шумилов: *Како то немате право? Па ви сте командант.*

Паулус: *Ја не могу трупама које ми нису потшињене да издам наређење да капитулирају. Надам се да ви разумете војника, да разумете његове обавезе.*

Шумилов: *Сваки војник је дужан да се бори до последњег часа, али командант може наредити својим потчињенима да прекину борбу, када увиди да војници узалуд гину и да то води бесмисленом уништавању људи.*

Паулус: *То може да одлучи само онај који се непосредно налази код трупа. Тако се и десило са јужном групацијом код које сам се нашао случајно.*

Затим је Паулус изразио незадовољство што се окупило много новинара, фоторепортера и филмских сниматеља и затражио да се разговор настави без њих.

Шумилов: *Ви наше заробљене војнике и официре у својој штампи показујете целој Немачкој, а ми смо дужни да заробљеног фелдмаршала покажемо целом свету.*

Секретар Обласног комитета Стаљинграда, Алексеј Чуланов, погледао је Паулуса у очи и запитао:

- Зашто сте тако жестоко, тако зверски разорили Стаљинград?

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

- Рат је рат, одговорио је Паулус. Ја сам извршавао наређења више команде.

После још неколико питања, Шумилов је позвао заробљеног фелдмаршала и генерале на доручак у кантину. Успут га је фон Паулус упитао:

-Реците, генерале, чиме се може објаснити то да ваш војник наступа и дању и ноћу и на мразу од минус 35 или чак минус 40 степени лежи на снегу?

У близини је стајао један војник. Шумилов га је позвао и рекао фелдмаршалу:

„Погледајте како је наш војник обучен.

А војник је имао ваљенке, ватиране панталоне, топло рубље, кратку бунду, капу-ушанку и топле рукавице.

Лице генерал- фелдмаршала се смркло, вероватно се сетио слике коју је видео када смо ишли у штаб 64-те армије. Путем су пролазиле масе заробљених Немаца који су се, погнути, једва вукли. Главе су им биле умотане у све и свашта; у старе крпе, вреће, сукно.

Фон Паулуса су потом саслушавали Рокосовски и Воронов.

У току 31-ог јануара завршена је ликвидација целе јужне групације немачких трупа. Десетине хиљада немачких војника и официра, стигавши до Волге, пожњели су плодове злочиначког авантуризма својих политичких и војних руководилаца.

Годишница стаљинградске битке - догађај који је преломио ток Другог светског рата

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

Поборници за Стаљинград, 1942. Фотоснимка: Архив РКСМ, Београд

Годишница стаљинградске битке - догађај који је преломио ток Другог светског рата

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

Годишница стаљинградске битке - догађај који је преломио ток Другог светског рата

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

Годишница стаљинградске битке - догађај који је преломио ток Другог светског рата

Годишница стаљинградске битке - догађај који је преломио ток Другог светског рата

Пише: Ђорђе Милошевић
субота, 27 јануар 2024 09:00

